

Arheološki Susreti

Program
popularizacije arheologije
kao izvannastavne aktivnosti u
osnovnim i srednjim školama

Arheološki susreti su program popularizacije arheologije u okviru iznannastavnih školskih aktivnosti koji provodi Arheološki muzej u Zagrebu u suradnji s obrazovnim i baštinskim ustanovama na području Republike Hrvatske. Program je koncipiran kao pilot-projekt kojim bi se, kroz organizaciju arheoloških susreta i stvaranje arheoloških sekcija u ukupno 21 školi, po jednoj na području svake županije te u gradu Zagrebu, razvio model uvođenja arheologije kao dopunskog programa u osnovnim i srednjim školama na području čitave države.

Posebni je cilj programa učiniti iskorak u dostupnosti aktivnosti i izvan velikih centara poput Zagreba. Nizom aktivnosti u manjim mjestima namjerava se postići nacionalna pokrivenost programskih ciljeva.

Arheologija u školi

Iako je riječ o izuzetno atraktivnoj znanstvenoj disciplini koja pruža obilje mogućnosti za aktivne forme izvedbe u sklopu nastave, u hrvatskom sustavu primarnog i sekundarnog obrazovanja arheologija je zastupljena gotovo isključivo u obliku priopćavanja rezultata istraživanja, odnosno, pasivne recepcije. Program „Arheoloških susreta“ usmjeren je na poticanje aktivnih oblika učenja putem istraživačke aktivnosti, čime se potiče kritički pristup i razvijanje znanstvenog pogleda na svijet.

Osnovni sadržaj programa predstavlja organizacija arheoloških susreta na pojedinim lokacijama, koji uključuju arheološku prezentaciju, arheološku radionicu, arheološku izložbu, praktičnu nastavu i osnivanje školske arheološke sekcije.

Značaj programa proizlazi iz činjenice da predstavlja dodatnu i neophodnu komponentu u integriranom projektu edukativno-prezentacijskih aktivnosti Arheološkog muzeja u Zagrebu, čiji je cilj stvaranje dugoročnog i održivog obrazovnog programa iz područja arheologije, kao dopunskog sadržaja u osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj nastavi.

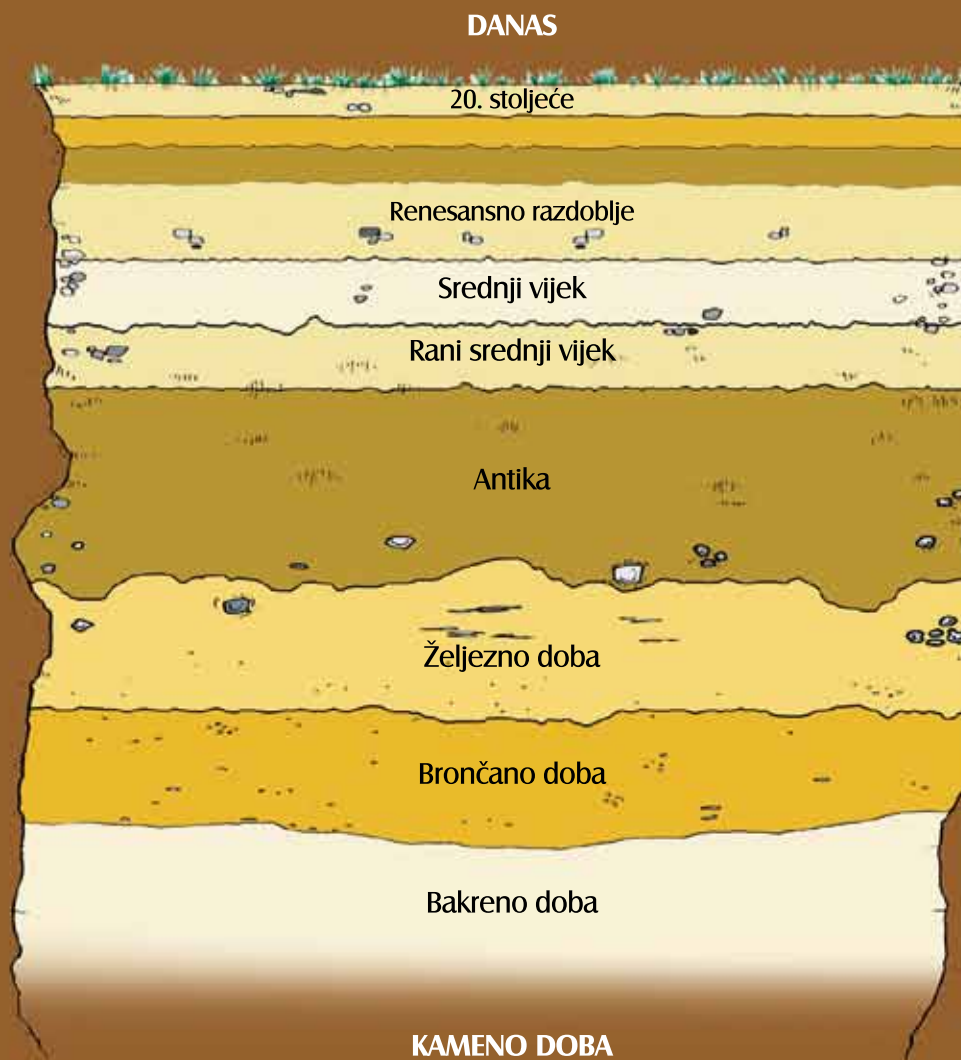
Dakle, arheološki susreti promovirani kroz program popularizacije zamišljeni su kao ona neophodna iskra koja je nužna da udahne život jednom sustavnom pristupu dopunskog obrazovanja u području arheologije, koji bi se kasnije provodio uz smjernice, nadzor i pomoć Arheološkog muzeja u Zagrebu u suradnji s lokalnim dionicima.

Arheološki susreti zamišljeni su kao niz aktivnosti koje se provode tijekom jednog ili više dana, a uključuju nekoliko povezanih sadržaja:

- ★ Arheološke prezentacije
- ★ Arheološke radionice
- ★ Arheološka izložba
- ★ Praktična nastava
- ★ Osnivanje školske arheološke sekcije

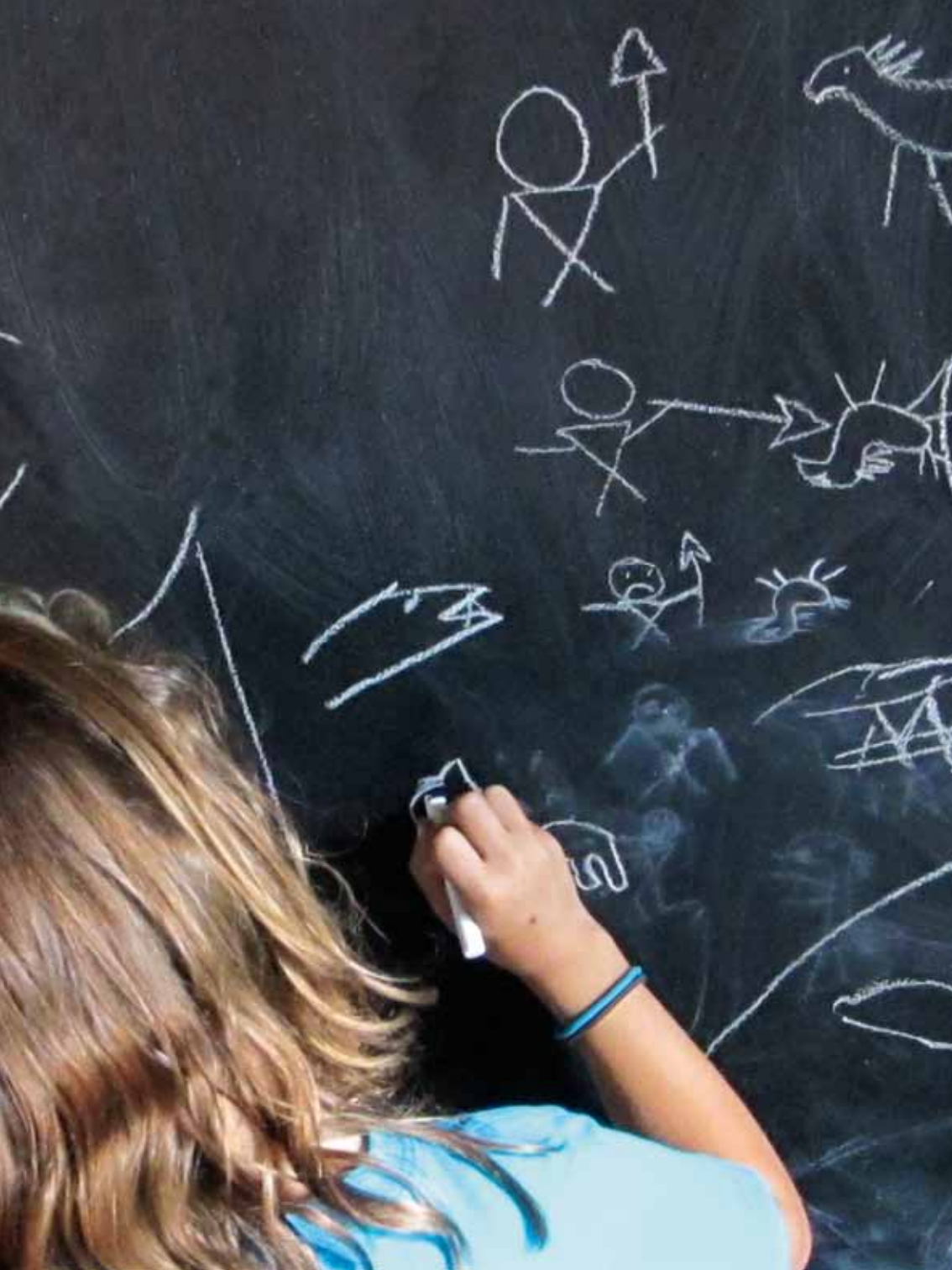
Svaka pojedina komponenta arheoloških susreta sastoji se od općeg i specifičnog dijela. Opći dio je jednak za svaku lokaciju na kojoj će se odvijati susreti, dok je specifični dio prilagođen sredini u kojoj se program priređuje.

Arheološke radionice (*hands-on pristup*) i praktična nastava (koja će, kad i gdje god bude moguće uključivati i aktivnosti na otvorenom) također će se većim dijelom nastojati prilagoditi posebnostima pojedine sredine.

Arheološki SLOJEVI

Arheološke prezentacije zamišljene su kao kombinacija *powerpoint* prezentacija i razgovora s učenicima. Prezentacije su usmjerene na poticanje interesa učenika za arheologiju i arheološku baštinu, dok se kroz razgovore i rasprave očekuje da učenici s jedne strane pokažu razumijevanje, a s druge da ih se potakne na razmišljanje i iskazivanje svoje kreativnosti.

Arheološke radionice mogu se smatrati sljedećim korakom u poticanju dječje kreativnosti, a raspon aktivnosti kreće se od modeliranja u glini na način pretpovijesnih ili kasnijih lončara, izrade tekstila na tkalačkom stanu do svladavanja egipatskog pisma ili naše domaće glagoljice.

Arheološka izložba još je jedan oblik predavljanja arheologije i arheološke baštine. Izložba predviđena programom sastoji se od desetak samostojećih plakata (savršeno pogodnih za postavljanje neovisno o specifičnim karakteristikama pojedinog prostora), koji bi tematizirala neka opća mjesta arheološke struke i arheologije u Hrvatskoj na način posebno prilagođen školskom uzrastu.

Kroz ideju **praktične nastave** učenike bi se nastojalo na neki način pretvoriti u arheologe-šegрте, a gdje god to bude moguće, ovaj dio programa odvijao bi se na otvorenom prostoru, u idealnom slučaju na nekom arheološkom lokalitetu u blizini škole. Širok raspon mogućnosti koji ova komponenta programa pruža (upoznavanje sa sredstvima za rad, arheološkom metodologijom, interpretacijom arheoloških nalaza i nalazišta itd.) što je moguće u većoj mjeri bi se prilagodio sredini u kojoj se susret organizira.

Predviđeno je da se kroz opisane aktivnosti na-
posljedku dođe do završnog čina: **osnivanja
školske arheološke sekcije**. Naime, opisa-
ne aktivnosti dovoljno su sadržajne i raznolike da
dozvoljavaju očekivanje da će po njihovom zaklju-
čenju sudionici imati adekvatnu razinu saznanja o
arheologiji, točnije o onom aspektu edukacije o
arheologiji koji je primjeren ciljanoj dobi, da ocije-
ne zanima li ih da i dalje sudjeluju u aktivnostima
buduće arheološke sekcije.

Ovaj dio programa uključuje i komponentu nazva-
nu „podjela projektnih zadataka“. Naime, predvi-
đeno je da se zainteresiranim učenicima, koji bi
nastavili suradnju i u budućnosti kroz aktivnosti no-
voustanovljene arheološke sekcije, dodijele zadaci
vezani uz arheologiju (te šire gledano, kulturnu ba-
štinu) lokalne sredine, u razradi kojih bi mogli raču-
nati na nadzor i stručnu pomoć voditelja programa
uz posredstvo lokalnih partnera (voditelji sekcija te
lokalnih muzejskih djelatnika). Zadaci bi se sastojali
od raznovrsnih elemenata poput proučavanja ili
opisivanja pojedinih spomenika, nalazišta ili uku-
pne baštine lokalnog kraja; fotografskih ili video
uradaka posvećenih pojedinim elementima bašti-
ne (npr. antički ili srednjovjekovni objekti u zaviča-
ju, crkvena baština itd.), oblikovanje u glini ili dru-
gim materijalima, itd., a rezultati bi se, primjerice u
obliku plakata ili plastičnih modela, mogli predsta-
viti na objedinjenoj izložbi u Arheološkom muzeju
u Zagrebu, kao i u lokalnim sredinama.

Očekivani rezultati provedbe programa:

Kroz provedbu programa učenicima i nastavnom osoblju predstaviti će se različiti aspekti arheološke znanosti, a kroz osnivanje arheoloških sekcija pri školama postaviti će se temelji mreže sustavnog obrazovanja o arheologiji koja će u konačnici zahvatiti čitavu Hrvatsku.

Vrlo je važna činjenica da se upravo kroz ovako koncipiran program uopće i može očekivati da se pitanju uvođenja arheologije kao dopunske aktivnosti u škole pristupi na empirijski način te izbjegnu zamke prekomjernog oslanjanja na teoretske razrade lišene praktičnih provjera, tako često prisutne u (neuspjelim) pokušajima organiziranja aktivnosti poput ovih koje se predlažu ovim programom.

Relevantnost i usklađenost programa s ciljevima razvoja znanosti i tehnologije:

Među ciljevima vrijedi istaknuti cilj jačanja javne svijesti i povjerenja u znanost i tehnologiju, kao i poticanje aktivnih oblika učenja putem istraživačke aktivnosti, čime se potiče kritički pristup i razvijanje znanstvenog pogleda na svijet.

Održivost programa:

Arheološke sekcije pri školama predstavljaju najkonkretniji učinak provedbe programa, s obzirom na to da utjelovljuju ideju održivosti i kontinuiteta obrazovanja i učenja o baštini. Smisao koncepta po kojem je odabrana po jedna škola u svakoj županiji i gradu Zagrebu sastoji se u tome što će ta škola predstavljati pilot-projekt za nastavak programa na regionalnoj (županijskoj i gradskoj) razini, pri čemu će uspostavljena organizacijska struktura pojedine školske arheološke sekcije, kao i iskustva stečena provedbom programa, poslužiti za vrednovanje i prilagodbe sustava.

Ciljane skupine korisnika

Osnovne grupe korisnika su učenici osnovnih i srednjih škola na području Hrvatske.

Arheološki muzej u Zagrebu

Trg Nikole Šubića Zrinskog 19

HR-10 000 Zagreb

www.amz.hr

Tel: 01/4873-000

Fax: 01/4873 102

Odgovorna osoba za provedbu programa

dr. sc. Jacqueline Balen

jbalen@amz.hr

(01/4873-001)

Voditelj programa:

Sanjin Mihelić

smihelic@amz.hr

(01/4800-006)

Suradnici

Zorica Babić

zbabic@amz.hr

Ozren Domiter

odomiter@hotmail.com

Oblikovanje

Srećko Škrinjarčić

